

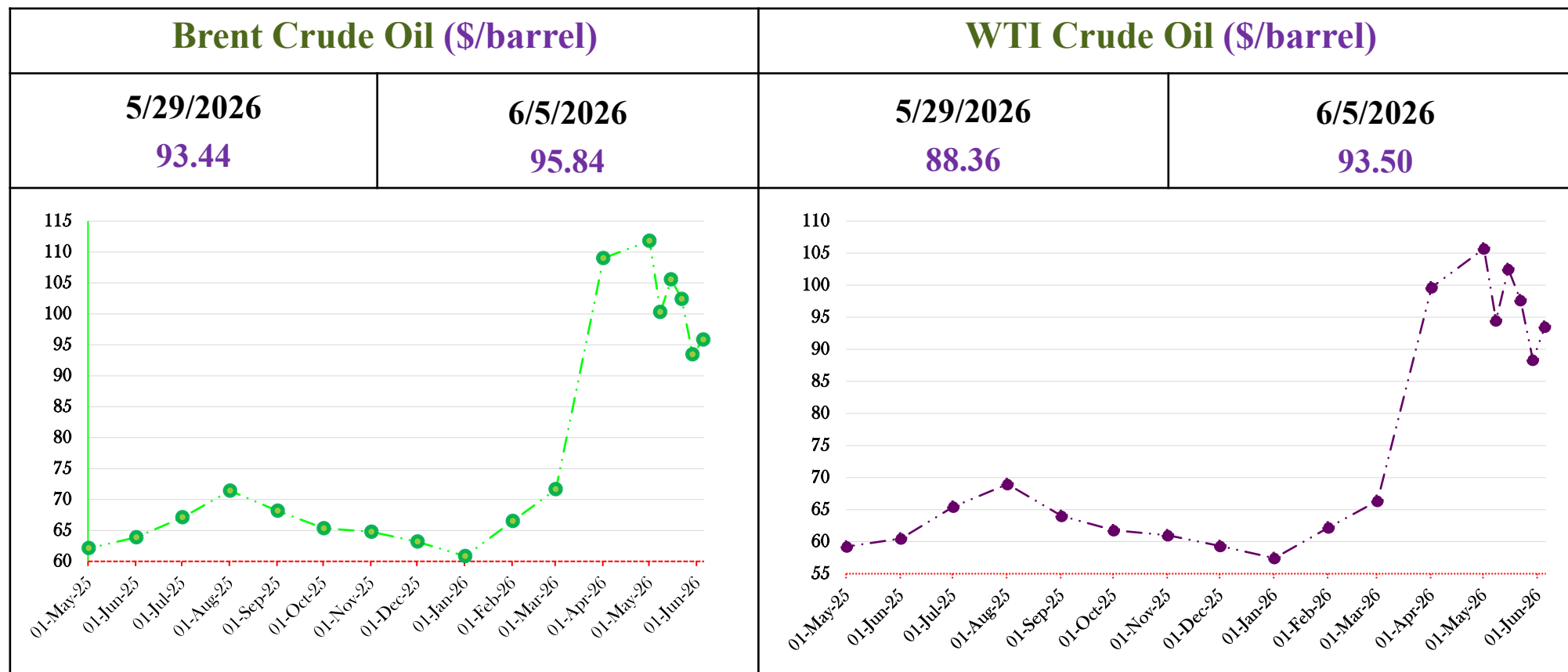
همان انرژی

دانشکده مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف

۱۶ خرداد ۱۴۰۵

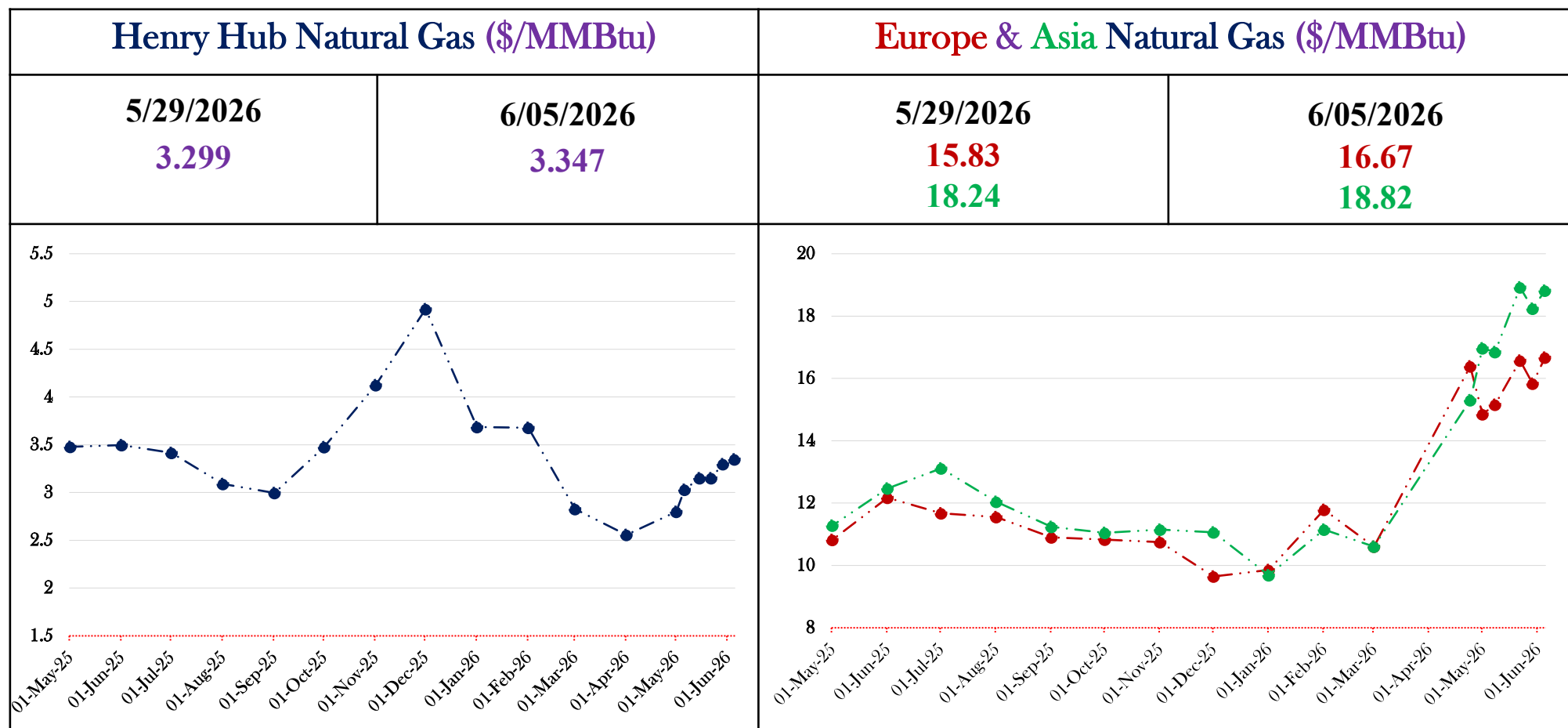
پیش‌بازار نفت

جهت مشاهده قیمت لحظه‌ای نفت از این نوشته بزنید

پیش بازار گاز طبیعی

جهت مشاهده قیمت لحظه‌ای گاز از این نوشته بزنید

پویای های بازار (۱)

• در روزهای گذشته قیمت نفت خام با فراز و نشیب فراوان همراه بود:

- نفت خام برنت که در شنبه گذشته به قیمت ۹۳.۴۴ دلار هر بشکه معامله شده بود، امروز به بهای ۹۳.۰۹ دلار در بورس اروپایی لندن خرید و فروش شد.
- نفت خام وست تگزاس اینترمدییت که شنبه گذشته ۸۸.۳۶ دلار در هر بشکه در بازار کاشینگ اوکلاهما عرضه می گشت به بهای ۹۰.۵۴ دلار امروز معامله گردید.
- تنها یک سوم قیمت ها نسبت به شروع حملات آمریکا و اسرائیل علیه ایران هر دو قیمت بالاتر است.
- عرضه بیش از حد و انبارهای موجود علت بالانرفتن قیمت از ۱۰۰ دلار هر بشکه در حال حاضر است.
- یکی از دلایل دیگر می تواند روشن نبودن آینده مذاکرات ایالات متحده و ایران باشد.
- ادامه یافتن آتش بس مابین ایالات متحده آمریکا و ایران به مدت ۶۰ روز دیگر مدتهاست که توسط طرفین با میانجی گری پاکستان و قطر در حال مذاکره است.

• در این میان عربستان سعودی و روسیه همکاری های انرژی در چارچوب اوپک پلاس را افزایش داده اند:

- اوپک ۸۰ درصد ذخائر نفت خام متعارف جهان را در اختیار داشته و قبل از جنگ اسرائیل و آمریکا علیه ایران ۳۵ درصد نفت خام جهان را تامین می کرد.
- این دو کشور هر کدام حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز تولید داشته و جمعا ۲۰ درصد نفت خام مصرفی جهان را عرضه می کنند.
- با خروج امارات عربی متحده، اینک عربستان احساس می کند که بدون رقیب می تواند از جانب اوپک به روسیه نزدیکتر شود.
- در مجمع جهانی اقتصاد روسی که در سن پترزبورگ در جریان است، از سوی روسیه، عربستان به عنوان کشور ویژه میهمان معرفی شده و از یکصدمین سال برقراری روابط بین دو کشور تجلیل شد.

پویای های بازار (۲)

- بهای گاز طبیعی در هنری هاب که در هفته گذشته به ۳.۳۰ دلار به ازای هر یک میلیون واحد حرارتی انگلیسی (بی تی یو) رسیده بود صبح امروز به ۳.۳۵ دلار به ازای هر میلیون بی تی یو افزایش یافت.
- صادرات سوخت جت از روسیه توسط دولت این کشور متوقف شد.
- سوخت جت از فرآورده‌هایی است که در کشورهای خلیج فارس تولید شده و از تنگه هرمز صادر می‌شوند که اکنون صادرات آن محدود شده است.
- روسیه به دلیل حملات گاه‌وبیگاه اوکراین به پالایشگاه‌های این کشور با کمبود سوخت جت در داخل روبرو شده است.
- سهام شرکت‌های هوایی سقوط کرده‌اند بخصوص پس از آن که شرکت جت بلو اعلام کرد که هزینه‌های خدمات هوایی بیشتر از درآمد آن بوده و شرکت‌های هوایی آمریکایی در پی خرید یکی از کم هزینه ترین شرکت‌های هوایی یعنی ایزی جت هستند.
- بهای گاز طبیعی در روتردام هلند با افزایش قیمت به ۱۶.۶۷ دلار به ازای هر میلیون بی تی یو رسید.
- ایالات متحده در صادرات گاز طبیعی به اروپا جایگاه بالاتری را به خود اختصاص داده‌است.
- بهای همین مقدار از گاز طبیعی مایع شده در ساحل کره و ژاپن به ۱۸.۸۲ دلار هر میلیون بی تی یو افزایش یافت.
- در تحولی دیگر ایالات متحده اعلام کرد که سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش تولید و خط لوله نفت و گاز در جمهوری آذربایجان خواهد داشت.
- حضور بیشتر آمریکا به معنای تقویت بیشتر کریدور میانی خزر در برابر کریدور شمالی-جنوبی که از ایران می‌گذرد، می‌باشد.

عوامل فزاینده قیمت (۱)

• تشدید تنش‌های خاورمیانه و قیمت نفت

- قیمت نفت پس از تشدید درگیری‌ها در خلیج فارس افزایش یافت و نفت برنت به بیش از ۹۷ دلار در هر بشکه رسید.
- گزارش‌هایی در مورد شلیک موشک‌های ایران به سمت کویت و بحرین، رهگیری پهپادها در تنگه هرمز، و متوقف شدن یک نفتکش توسط نیروهای آمریکایی، نگرانی‌ها درباره امنیت عرضه انرژی را تشدید کرده است.
- همزمان کاهش هفتگی ذخایر نفت خام آمریکا نیز به فشار صعودی بازار افزوده و معامله‌گران را نسبت به تداوم روند افزایشی قیمت‌ها تا زمان دستیابی به یک توافق سیاسی محتاط کرده است.

• حملات پهپادی اوکراین تولید و پالایش نفت روسیه را تحت فشار قرار داد

- روسیه برای نخستین بار به کاهش تولید نفت در سال ۲۰۲۶ اذعان کرده و دلیل آن را تعمیرات اضطراری پالایشگاه‌ها عنوان نمود؛ اقدامی که به‌طور گسترده به حملات پهپادی اوکراین نسبت داده می‌شود.
- کاهش ظرفیت پالایش، مسکو را به افزایش صادرات نفت خام و ممنوعیت صادرات سوخت جت و بنزین واداشته است.
- همزمان، حملات اوکراین به پالایشگاه‌ها و پایانه‌های صادراتی روسیه، توان این کشور برای بهره‌برداری از قیمت‌های بالای جهانی انرژی را محدود کرده است.

عوامل فزاینده قیمت (۲)

- **آمریکا به دنبال پایان معافیت‌های تحریمی نفت روسیه**
 - دولت آمریکا اعلام کرده که قصد دارد در اسرع وقت به معافیت‌های موقت تحریمی برای فروش نفت روسیه پایان دهد، هرچند تصمیم نهایی بر عهده وزارت خزانه‌داری است.
 - این معافیت‌ها که از زمان آغاز جنگ علیه ایران چندین بار تمدید شده‌اند، به‌ویژه برای خریداران آسیایی مانند هند اهمیت داشته و به حفظ جریان عرضه جهانی نفت در شرایط اختلال شدید بازار کمک کرده‌اند.
 - با این حال، واشنگتن تأکید دارد که سیاست اصلی آن همچنان اعمال تحریم بر صادرات نفت روسیه بوده و این معافیت‌ها صرفاً اقدامی موقت برای کاهش تنش در بازار جهانی انرژی محسوب می‌شوند.
- **کاهش صادرات نفت ایران تحت فشار محاصره دریایی**
 - صادرات نفت و میعانات ایران در ماه مه ۲۰۲۶ به پایین‌ترین سطح خود در حداقل شش سال گذشته رسید و به حدود ۲۰۹ هزار بشکه در روز کاهش یافت.
 - همزمان افت تقاضای چین، کاهش ذخایر شناور، و باقی‌ماندن حدود ۶۷ میلیون بشکه نفت در خلیج فارس، فشار مضاعفی بر صنعت نفت ایران وارد کرده و چشم‌انداز تولید و صادرات را تضعیف کرده است.

عوامل کابنده قیمت

• کره جنوبی واردات نفت و گاز کانادا را برای کاهش وابستگی به خاورمیانه افزایش می دهد

- کره جنوبی در واکنش به اختلالات عرضه انرژی در خاورمیانه، واردات نفت خام کانادا را در سال ۲۰۲۶ بیش از سه برابر کرده و به حدود ۱۶ میلیون بشکه می رساند.
- سؤال خرید بلندمدت گاز طبیعی مایع از پروژه های کانادایی را گسترش خواهد داد.
- این همکاری انرژی، ضمن تقویت امنیت عرضه کره جنوبی و کاهش وابستگی به مسیرهای پرریسک مانند تنگه هرمز، به متنوع سازی بازارهای صادراتی نفت و گاز کانادا نیز کمک می کند.

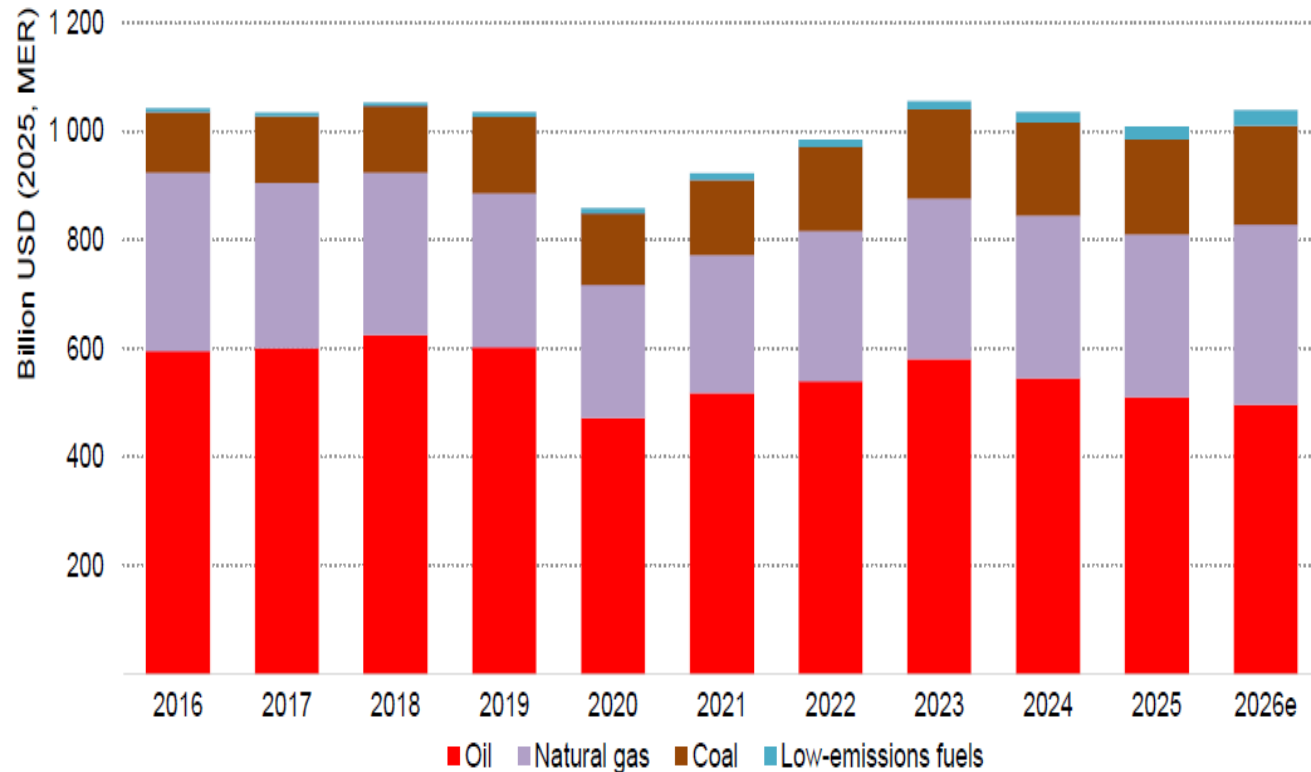
• احیای تدریجی تولید نفت عراق پس از بحران تنگه هرمز

- عراق تولید نفت در برخی از مهم ترین میادین خود از جمله القرنه غربی ۱ و مجنون را از سر گرفته و تولید روزانه خود را به حدود ۱,۵ تا ۱,۶ میلیون بشکه رسانده است.
- این میزان همچنان بسیار پایین تر از بیش از ۴ میلیون بشکه در روز پیش از بحران تنگه هرمز است.
- همزمان بغداد برای کاهش وابستگی به صادرات از خلیج فارس، توسعه خط لوله عراق-ترکیه به بندر جیهان و بررسی مسیرهای جایگزین از طریق سوریه و اردن، خصوصا بندر عقبه را در دستور کار قرار داده است.
- هم اکنون بخشی از نفت خام عراق توسط نفتکش های جاده ای به بندر اعرجه در دریای سرخ رسانی می شود.

چشم انداز سرمایه‌گذاری انرژی در جهان (۱)

Global investment in fuel sources, 2016-2026e

IEA. CC BY 4.0.

Announced investment plans suggest a third consecutive year of lower oil supply spending in 2026. Still, overall fuel investment is set to rise marginally as expenditures in natural gas increase to USD 330 billion and in coal supply increase to the highest level since 2012.

۱۶ مرداد ۱۴۰۵

جهان انرژی

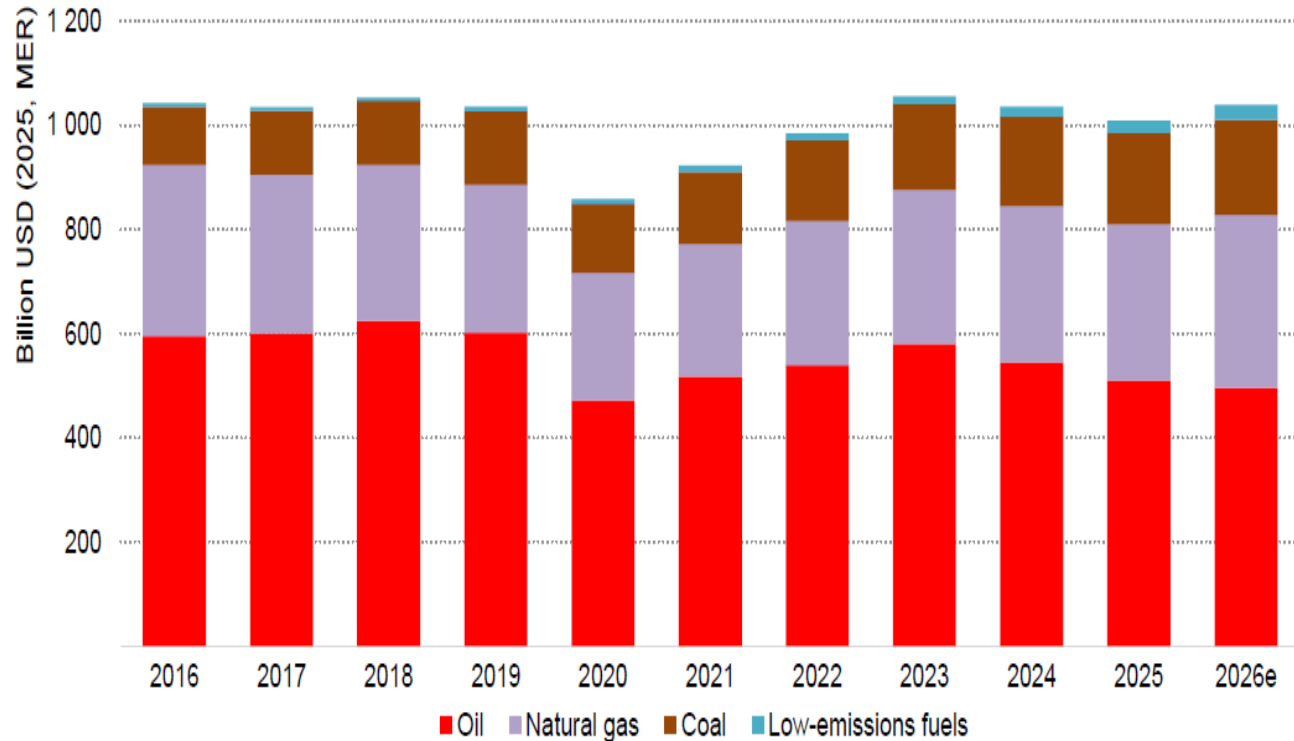
- آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش تازه خود به بررسی روندهای «سرمایه‌گذاری انرژی جهان» پرداخته است که در ادامه بخشی از آن را بررسی خواهیم کرد.
- سرمایه‌گذاری جهانی در عرضه سوخت‌های فسیلی در سال ۲۰۲۶ حدود یک تریلیون دلار برآورد می‌شود. با وجود تنش‌های خاورمیانه، برنامه‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌ها عمدتاً بدون تغییر باقی مانده است، زیرا بخش زیادی از مخارج به پروژه‌های بلندمدت اختصاص دارد.
- تداوم بحران می‌تواند انتظارات قیمتی و ریسک‌های سرمایه‌گذاری را دگرگون کند.
- در خاورمیانه، خسارات زیرساختی و نیاز به بازسازی تأسیسات انرژی بر روند سرمایه‌گذاری تأثیر گذاشته است.
- کاهش سرمایه‌گذاری بالادستی نفت و گاز در منطقه محدود و حدود یک درصد پیش‌بینی می‌شود.

- کشورهای آفریقا و آمریکای لاتین با بهره‌گیری از فرصت‌های جدید بازار، شد قابل توجهی در سرمایه‌گذاری انرژی تجربه خواهند کرد.

چشم انداز سرمایه‌گذاری انرژی در جهان (۲)

Global investment in fuel sources, 2016-2026e

IEA. CC BY 4.0.

Announced investment plans suggest a third consecutive year of lower oil supply spending in 2026. Still, overall fuel investment is set to rise marginally as expenditures in natural gas increase to USD 330 billion and in coal supply increase to the highest level since 2012.

- در میان سوخت‌های مختلف، سرمایه‌گذاری در بخش نفت روندی کاهشی دارد و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۶ حدود ۳ درصد کاهش یابد.
- در مقابل، سرمایه‌گذاری در گاز طبیعی بیش از ۱۰ درصد افزایش خواهد یافت که ناشی از رشد تقاضا و توسعه پروژه‌های صادرات گاز طبیعی مایع است.
- سرمایه‌گذاری در زغال سنگ به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۱۲ خواهد رسید که بخش عمده آن به توسعه ظرفیت تولید زغال سنگ در چین اختصاص دارد.
- در حوزه فناوری‌های کم‌کربن، روند سرمایه‌گذاری همچنان رو به رشد است.
- سرمایه‌گذاری در سوخت‌های زیستی و بیوگازها افزایش یافته و سرمایه‌گذاری در هیدروژن کم‌انتشار نیز با رشدی حدود ۵۰ درصدی به رکورد جدیدی خواهد رسید.

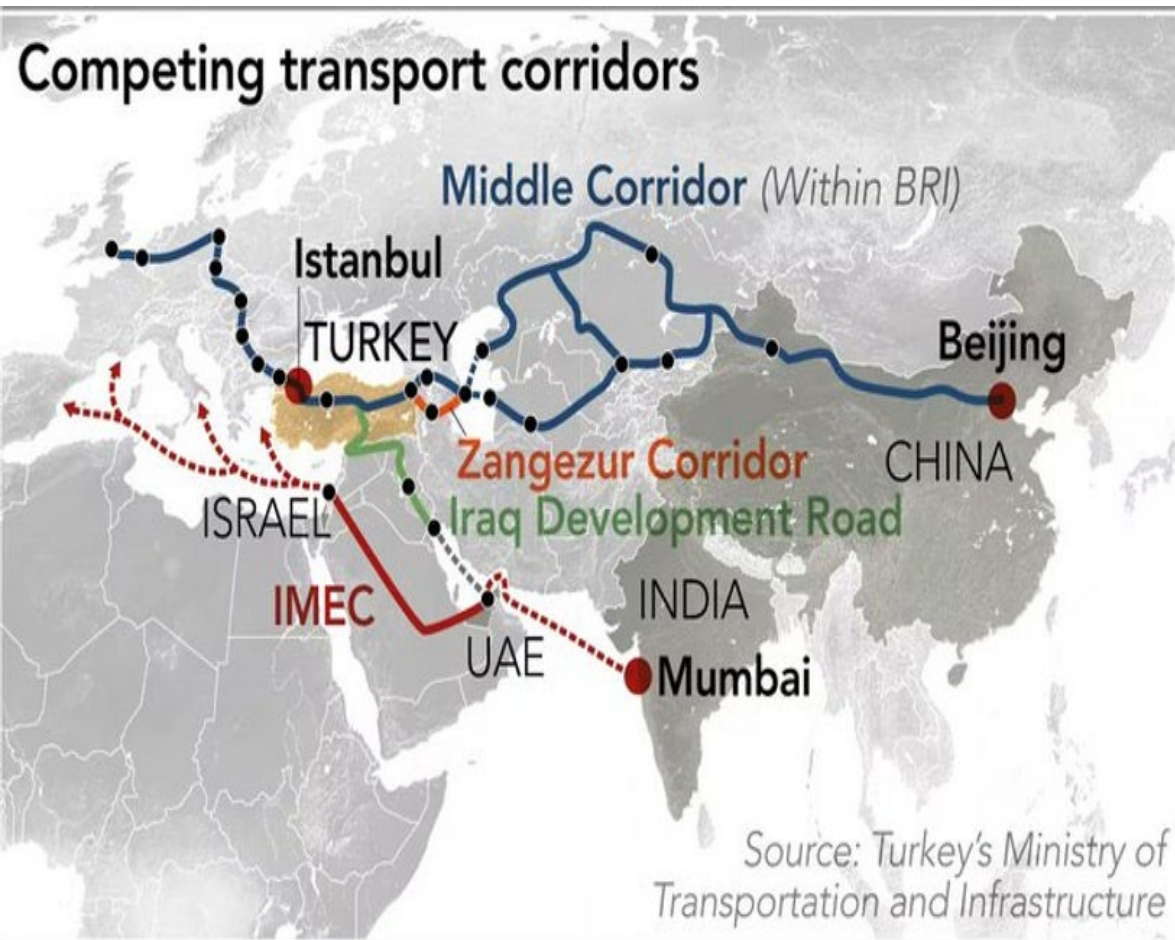

تجلی رقابت ترکیه و اسرائیل در کریدورهای اقتصادی (۱)

- احیای راه آهن حجاز که ترکیه را به سوریه، اردن، و عربستان سعودی متصل می کند، نباید صرفاً به عنوان یک پروژه اتصال اقتصادی فهمیده شود. بلکه این پروژه نشان دهنده ظهور یک کریدور جدید به عنوان ابزار ژئوپولیتیکی است که از طریق آن آنکارا اهداف استراتژیک خود را دنبال می کند.
- این پروژه نشان دهنده یک تغییر مهم تر است:
- ترکیه به طور فزاینده ای برای تحقق اهداف ژئوپولیتیکی خود به اتصال پذیری و سرمایه گذاری، نه صرفاً ائتلاف های نظامی، تکیه می کند.

تجلی رقابت ترکیه و اسرائیل در کریدورهای اقتصادی (۲)

- اگر اسرائیل در پی تثبیت موقعیت خود از طریق کریدور اقتصادی هند-خاورمیانه-اروپا (IMEC) است، ترکیه در حال پیشبرد یک استراتژی چندلایه کریدوری برای مقابله با آن است
- نخست از طریق مشارکت در پروژه جاده توسعه عراق
- دوم از مسیر احیای راه آهن حجاز که ترکیه و سوریه را به حجاز متصل می کند.
- نتیجه ی جنگ کنونی ایران و آمریکا هر چه باشد، کشورهای منطقه به ویژه کشورهای شورای همکاری خلیج فارس تلاش خواهند کرد به انحاء مختلف از اهمیت ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک تنگه ی هرمز بکاهند
- یکی از اهداف عربستان از موافقت با احیای خط آهن فوق پس از حدود ۱۱۸ سال، از رونق انداختن تنگه ی هرمز است.

پشت پرده افت قیمت اخیر نفت در بازارهای جهانی (۱)

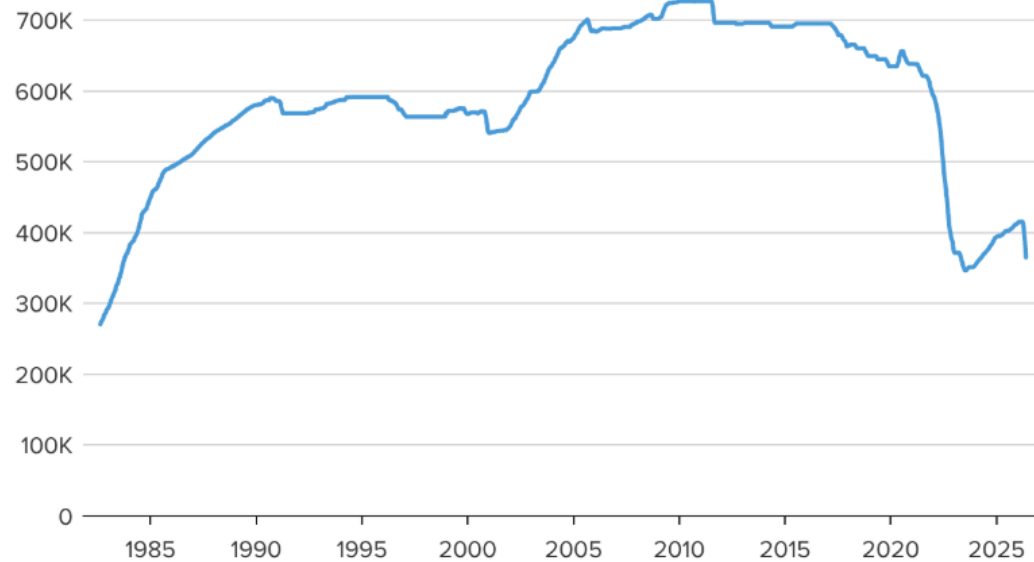
- با وجود تداوم تنش‌ها در خاورمیانه و ریسک‌های مرتبط با ایران و تنگه هرمز، قیمت نفت از اوج‌های اخیر عقب‌نشینی کرده و در محدوده میانه ۹۰ دلار معامله می‌شود.
- بازار تا حدی روی احتمال مهار یا کاهش تنش با ایران به عنوان کشوری که اقتصاد آن به شدت به درآمدهای نفتی وابسته است و انگیزه بالایی برای بازگشت به صادرات عادی دارد، حساب باز کرده‌است.
- در عین حال گزارش‌ها از نوعی خلأ قدرت در شاکله تصمیم‌گیری ایران حکایت دارد که می‌تواند باعث پیام‌ها و اقدامات متناقض در کوتاه‌مدت شود.
- کاهش قابل توجه تقاضای نفت در چین یکی از عوامل موثر بر قیمت‌هاست؛ برآوردها از افت حدود ۱,۵ میلیون بشکه در روز (نزدیک به ۹ درصد) حکایت دارد.
- امارات پس از خروج از اوپک احتمالاً تولید خود را افزایش خواهد داد و پروژه‌های خط لوله جدید برای دور زدن تنگه هرمز نیز در حال پیشرفت است.

پشت پرده افت قیمت اخیر نفت در بازارهای جهانی (۲)

Crude oil in the SPR

Weekly U.S. Ending Stocks of Crude Oil in SPR (Thousand Barrels)

Source: EIA

CNBC

- رشد سریع خودروهای برقی و توسعه حمل و نقل عمومی در چین
- از عوامل اصلی کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی عنوان می‌شود.
- در سمت عرضه، بازار جهانی با مازاد نسبی مواجه است.
- اما همچنان در مناطق زیر عرضه بیشتر برنامه ریزی شده است:
 - افزایش تولید در آمریکا و برزیل
 - کشف میادین عظیم در کشور کوچک آمریکای جنوبی یعنی گویان
 - برنامه‌های توسعه‌ای عربستان و امارات عربی متحده
- فروش گسترده نفت از ذخایر استراتژیک آمریکا (حدود ۸ تا ۹ میلیون بشکه در هفته) نیز به افزایش عرضه در بازار کمک کرده است.
- برخی تحلیلگران معتقدند با توجه به ترکیب عرضه بالا و رشد کندتر تقاضا، احتمال تحقق سناریوی قیمت‌های پایین‌تر حتی بیش از جهش شدید قیمت‌هاست.

راه‌های ارتباطی با مجموعه جهان انرژی

ایمیل: maleki@sharif.edu

کانال بله: [@JahanEnergySharif](https://t.me/JahanEnergySharif)

سایت: <https://sharif.ir/~maleki/generic.html>

همکاران این شماره: امیرمهدی مهری، امیرعلی حسن‌زاده، علی فریادرس، و عباس ملکی

